

>

Title: Need to protect crops from the menace of wild animals in Himachal Pradesh.

ਸ਼੍ਰੀ ਵੰਨਾਂ ਕਥਾ (ਭਿਮਾ): ਮਹੋਦਾਯ, ਆਪਣੇ ਮੁੜੇ ਬਹੁਤ ਫੀ ਮਹਤਵਪੂਰਾ ਮੁਢੇ ਪਰ ਬਲਨੇ ਕੇ ਤਿਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਂ ਦਿਤਾ, ਇਸਾਕ ਤਿਏ ਮੈਂ ਆਪਕਾ ਆਮਾਰ ਵਾਕ ਕਰਤਾ ਹੈ। ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਫੀ ਜਨੀਂ ਬਲਿਕ ਜੋ ਹਿਲੀ ਸਟੇਟਸ ਹੈ ਏਂ ਅਨ੍ਯ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਮੈਂ ਆਜ ਜਾਂਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਕੀ ਵਜ਼ਹ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਕਾ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁੜੇ ਕੋ ਮੈਂ ਆਜ ਸਾਫ਼ਨ ਮੈਂ ਰਖਨਾ ਚਾਹਤਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕੇ ਸੰਦਰਭ ਮੈਂ ਮੈਂ ਕਫ਼ਨਾ ਚਾਹਤਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਂ ਪਰ ਆਜ ਜਾਂਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਜੈਸੇ ਬੰਦਰ, ਸੁਅਰ, ਨੀਲਗਾਹ, ਬਾਣੀ, ਚੀਤਾ, ਤਾਂਗੂ, ਖਰਗੋਸ਼ ਆਦਿ ਕੀ ਸੰਖਾ ਬਹੁਤ ਜਾਦਾ ਬਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਿਮਾਚਲ ਲਾਈਫ ਪ੍ਰੋਟੋਟੋਪਾਇਨ ਏਟ, 1972 ਹੈ ਔਰ ਉਸਾਂ ਜੋ ਅਮੇਂਡਮੈਂਟ ਵਰਗ 2005 ਮੈਂ ਲਾਈ ਰਿਹਾ, ਵਹ ਇਤਨਾ ਸ਼ਰਤਾ ਹੈ ਕਿ ਫਲ ਜਾਨਵਰਾਂ ਕੀ ਕਿਥੀ ਭੀ ਟਾਈ ਦੇ ਮਾਰ ਨਹੀਂ ਸਕਤੇ ਹੋਣੇ। ਆਜ ਸਿਖਿਤ ਹਿਤ ਹੈ ਕਿ ਲੋਗ ਜਥੇ ਜਾਂਗਲਾਂ ਮੈਂ ਅਪਣੇ ਕਾਮ ਕੇ ਤਿਏ ਜਾਤੇ ਹੋਣੇ, ਮਹਿਲਾਏ ਜਾਤੀ ਹੋਣੇ, ਬਚੇ ਜਾਤੇ ਹੋਣੇ, ਤਨਕੋ ਜਾਂਗਲੀ ਜਾਨਵਰ ਮਾਰ ਦੇਤੇ ਹੋਣੇ, ਪਰਨ੍ਹ ਲੋਗ ਅਪਣੇ ਪ੍ਰੋਟੋਪਾਇਨ ਕੇ ਤਿਏ ਤਨਕੋ ਮਾਰ ਨਹੀਂ ਸਕਤੇ ਹੋਣੇ। ਇਸਤੀਏ ਮੈਂ ਸਮਝਤਾ ਹੈ ਕਿ ਛਮੇ ਰਿਹਾਂ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਖੋਤੀ-ਬਾਡੀ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿਥੋਂਕਿ ਯੇ ਜਾਂਗਲੀ ਜਾਨਵਰ ਜੈਸੇ ਬੰਦਰ ਖੋਤੋਂ ਮੈਂ ਜਾਕਰ ਕੁਛ ਫੀ ਸਮਾਂ ਮੈਂ, ਦਸ ਸਿੰਨਾਂ ਮੈਂ ਫੀ ਪ੍ਰੈਟ ਕਾ ਪ੍ਰਾਂਤ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦੇਤੇ ਹੋਣੇ। ਇਸਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਖੋਤੀ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਧਾਂ ਤਕ ਕਿ ਜਿਤਨੇ ਅਚੇ ਖੋਤ ਥੇ, ਸਾਰੇ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗੇ ਹੋਣੇ ਔਰ ਲੋਗੋਂ ਨੇ ਤਨ ਜਮੀਨੀਆਂ ਕੀ ਬੇਚਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਆਪਣੇ ਆਗੂਹ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਇਤਨਾ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮੈਂ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾ ਫੀ ਕਫ਼ਨਾ ਚਾਹਤਾ ਹੈ, ਕਿ ਆਜ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾ ਏਨੁਅਤ ਲੱਦਾ 2000 ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਾਗੂ ਕੇ ਕਰੀਬ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਕੋ ਵਾਂਡਾ ਕੇ ਕੁਛ ਫਿਲਿੰਗਸ ਬਤਾਨਾ ਚਾਹਤਾ ਹੈ। ਛਮੇ ਰਿਹਾਂ ਕੁਝ 3243 ਪੰਚਾਹੀਆਂ ਹੋਣੇ... (ਵਿਵਾਹਾਂ)

सभापति महोदय : आपकी मांग क्या है?

श्री वीरेन्द्र कश्यप (शिमला): महोदय, उनमें से 2300 से अधिक पंचायतें जंगली जानवरों से प्रभावित हैं। प्रदेश सरकार ने कोशिश की थी कि वहां पर स्टरलाइजेशन के माध्यम से, बंदरों की स्टरलाइजेशन करने से उनकी पापुलेशन पर योग लगाने का प्रयास किया था। प्रदेश की सरकार वहां पर एक कानून लाई थी कि जो जंगली जानवर हैं, अगर वे किसानों का नुकसान कर रहे हैं, तो उनको मारने की वहां पर इजाजत दी थी, तोकिन कुछ एनजीओज ने हाईकोर्ट में पीआईएल दायर कर दी है, जिससे हाईकोर्ट ने उस पर बैन लगा दिया है। इसलिए मेरा आपसे आग्रह है कि केन्द्र सरकार वाइल्ड लाइफ प्रोटेक्शन एक्ट, 1972 में इस प्रकार का अमेंडमेंट ताएं जिससे किसानों को हो रहे नुकसान और जिस तरह से जानवर आदिमियों को मार रहे हैं, उस पर योग लगे। किसानों की हिफाजत हो जाए, उनकी फसलों की हिफाजत हो जाए। यहीं मेरा आपसे आग्रह है।

इसी के साथ मैं यह जोड़ना चाहता हूँ कि वहाँ पर मानेणा के अंतर्गत रखावाले नियन्त्रित किए जाएं, ताकि वहाँ के लोकल लोगों को शोजाना भी सिर्फ़... (ल्यात्वाधान)

सभापति महोदय : इसमें मनरेगा की बात क्यों ला रहे हैं?

श्री वैरेन्टू कश्यप : किसानों के पास थोड़ी-थोड़ी जमीन है, दो-चार बीघे जमीन हैं... (व्यवधान)

सभापति महोदय : आप शन्यकाल में दो विषय एक साथ कैसे उठा सकते हैं?

श्री वीरेन्द्र कृष्णपुर : यहीं मैं आपके माध्यम से मांग सटन के सामने रखना चाहता हूं।

SHRI P. LINGAM (TENKASI): Sir, I would also associate with Shri Virender Kashyap.

MR. CHAIRMAN: You say that want to associate with him. It is allowed. Please send the slip.